

En patientförsäkring för alla

DELÅRS- RAPPORT JAN-AUG 2017

LÖF

DELÅRSRAPPORT JAN-AUG 2017

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Kommentarer till delåret	4
Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag	6
Resultaträkning	8
Balansräkning	9
Förändring i eget kapital	10
Nyckeltal	11
Kassaflödesanalys	12
Noter	13

Löf
Box 17830
118 94 Stockholm
www.lof.se

KOMMENTARER TILL DELÅRET

Första delen av 2017 har främst handlat om Löfs kunder och kärnverksamhet. I maj fattade Löfs bolagsstämma beslut om att nästa år jämka självriskens till 0 kr, vilket innebär att Löfs alla kunder från och med nästa år kommer att kunna få ut hela sin ersättning ogravverad. Vidare har vi haft stort fokus på att driva utvecklingsprojektet "En kundorienterad skadeprocess" som vi påbörjade under förra året och som handlar om att utifrån kunden i centrum se över hela processen från ax till limpa. Vi hoppas och tror att detta projekt på sikt ska leda till både en effektivare skadereglering och skapa förutsättningar för både en ökad service och ökad tillgänglighet för våra kunder.

KUNDFOKUS

Under 2017 har arbetet med Löfs omfattande utvecklingsprojekt "En kundorienterad skadeprocess" fortsatt. Projektets syfte är att utveckla en kundorienterad skadeprocess från ax till limpa. Alla förbättringar som genomförs ska utgå från ett kundperspektiv och i detta arbete är våra kunders åsikter och synpunkter ovärderliga.

Genom att intervjua våra kunder har vi fått fördjupade insikter som vi tror kan hjälpa oss i vårt fortsatta utvecklingsarbete och öka vår service och tillgänglighet ytterligare. Vi har även fortsatt att föra kontinuerliga samtal med de olika patientnämnderna ute i landet och har även inlett en dialog med Konsumenternas Försäkringsbyrå. Att detta är rätt sätt att arbeta framåt visar även det faktum att antalet klagomål fram till augusti månad hade minskat med två procent jämfört med motsvarande period 2016. Även Löfs Nöjd Kund Index (NKI) har ökat. Löf arbetar intensivt med att bemöta kunder på ett bra och tydligt sätt och vi ser i NKI att våra kunder uppskattar vår kommunikation och vårt bemötande.

I maj fattade även Löfs bolagsstämma beslut om att jämka självriskens i patientförsäkringen till 0 kr så att patienter från och med 2018 vid bestämmande av patientskadeersättning kommer att få hela sin ersättning ogravverad. En förändring som vi tror och hoppas kommer att uppfattas positivt av våra kunder.

ATTRAKTIV ARBETSGIVARE

Löf är ett växande bolag och vi har därför rekryterat många nya skadereglerare under perioden. Vi har även rekryterat en ny bolagsjurist. För oss är det viktigt att vara en attraktiv arbetsgivare eftersom att vi aldrig skulle klara av att bedriva vår verksamhet utan kompetenta och engagerade medarbetare. I syfte att stärka Löfs position som attraktiv arbetsgivare ytterligare har skadeverksamheten under första halvåret 2017 tillämpat och löpande utvärderat den kompetensledningsmodell som utvecklades i delaktighet med medarbetarna under förra året. Modellen har fallit väl ut och är nu tänkt att införas i hela Löf under slutet av 2017.

ANTALET ANMÄLNINGAR ÖKAR

Antalet anmälningar fortsatte att öka under första halvåret 2017. En prognos för helår 2017 indikerar att antalet anmälningar kommer att bli ca 16 500 stycken, vilket motsvarar en ökning med drygt 3 procent jämfört med 2016. Antalet anmälningar har under perioden 2010-2016 ökat med ca 57 procent. I nuläget finns inget som tyder på att den utvecklingen kommer att avta. Antalet ökade anmälningar beror främst på att antalet vårdtillfällen i landet ökar beroende på en ökande befolkning som blir allt äldre, men sannolikt beror även ökningen på en ökad medvetenhet om rätten att få ersättning. Även vårdens skyldighet att upplysa om försäkringen har betydelse.

LÖFS PATIENTSÄKERHETSARBETE GER EFFEKT

Löf har som vision *"Inga undvikbara skador i vården"*. Vi kan konstatera att det samlade arbetet i Sverige för en säkrare vård nu tydligt ger effekt. Löfs bidrag till detta arbete, främst inom förlossningsvård, ledproteskirurgi, bukkirurgi och traumavård har resulterat i en utveckling mot färre antal skador. Vidare kommer Löf att under 2017 och 2018 att utöka sitt patientsäkerhetsarbete till att även omfatta suicidprevention och sepsisvård.

I syfte att visa våra ägare och kunder vikten av vårt skadeförebyggande arbete deltog Löf även detta år under Almedalsveckan och arrangerade ett välbesökt seminarium. Denna gång handlade seminariet om tillståndet inom svensk förlossningsvård. Det var glädjande för oss att än en gång kunna konstatera att Löfs patientsäkerhetsarbete är uppskattat, har effekt och att efterfrågan kontinuerligt ökar.

SOLVENS II FORTSÄTTER ATT PÅVERKA

Solvens II fortsätter att påverka verksamheten även under detta halvår. I maj rapporterade Löf in sin första skarpa kvalitativa Solvens II rapportering i form av regelbunden tillsynsrapport (RSR) och Solvens- och verksamhetsrapporten (SCFR) till Finansinspektionen. SCFR är även en publik rapport och vi har därför offentliggjort den på vår hemsida. Eftersom denna rapport ger en bra överblick över vår verksamhet uppmanar vi alla som är intresserade att även läsa denna rapport.

FRAMTIDA UTMANINGAR

För försäkringsbolag som Löf med långa åtaganden i sin verksamhet innebär den rådande lågräntemiljön stora utmaningar. Vi arbetar långsiktigt med frågan och följer denna utveckling noga genom vår egen solvens- och riskbedömning. Vidare har vi under första halvåret 2017 påbörjat ett arbete i syfte att utveckla bolagets placeringsstrategi.

Löf som bolag har en unik position genom att Löfs ägare i sitt försäkringsavtal utfäst sig att betala tilläggspremier om den ordinarie premien skulle visa sig vara otillräcklig. Denna utfästelse räknas som en säker tillgång då Löfs ägare utgör Sveriges landsting och regioner. För att beräkna värdet av tilläggskapitalet i Löfs kapitalbas använder Löf från årsskiftet en av Finansinspektionen godkänd modell. Vi känner oss därför fortsatt trygga i att vi kommer att klara de utmaningar som ligger framför oss.

Marie-Louise Zetterström, Vd

LANDSTINGENS ÖMSESIDIGA FÖRSÄKRINGSBOLAG

Verkställande direktören för Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag (Löf) avger härmed delårsrapport för perioden januari-augusti 2017, bolagets tjugotredje verksamhetsår.

VERKSAMHET OCH ORGANISATION

Löf är ett rikstäckande försäkringsbolag med uppgift att försäkra de vårdgivare som finansieras av landsting och regioner. Bolaget har sitt säte i Stockholm och är ett ömsesidigt försäkringsbolag, delägt av samtliga landsting och regioner med uppgift att meddela patientskadeförsäkring enligt patientskadelagen och ansvarsförsäkring för patientskador i den offentligt finansierade hälso- och sjukvården. Bolaget har i dag ca 180 anställda.

Löfs uppdrag är att utreda och lämna ersättning till patienter i region- och landstingsfinansierad vård vilka drabbats av skador, samt att genom skadeförebyggande arbete verka för att minska antalet skador i sjuk- och tandvård.

Löfs kundgrupper delas in i två segment, patienter och försäkringstagare. Det löfte vi ger våra kunder är *”En patientförsäkring för alla”*. Genom Löf har alla patienter som behandlas inom region- och landstingsfinansierad vård en försäkring, vilken kan ge ekonomisk ersättning vid undvikbara skador i vården.

Antalet anmälda skador till Löf fortsätter att öka. Antalet anmälda skador under årets första åtta månader uppgår till 10 666 (10 492). Hittills under 2017 har Löf fattat beslut att ersätta 4 284 (3 818) skador, medan 6 747 (6 015) skador avböjts. Ökningen av skadeanmälningarna bedöms dels vara en följd av att antalet vårdkontakter ute i landet ökar och dels av att regioner och landsting arbetar mer aktivt med patientsäkerhet, vilket ger en ökad kännedom om försäkringen.

Inom parentes angivna tal avser motsvarande period under 2016.

EKONOMISK ÖVERSIKT

RESULTAT

Premieinkomst

Premieintäkten för delårsperioden uppgår till 928 726 (845 644) tkr. Premieinkomsten för samma period uppgår till 1 395 000 (1 265 000) tkr. Premierna beslutas av styrelsen och faktureras försäkringstagarna årsvis. Premieuttaget baseras på bedömningar utifrån bolagets solvensbehov och på försäkringstekniska bedömningar.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar uppgår till 703 006 (1 005 107) tkr. Försäkringsersättningar utgörs dels av utbetalda försäkringsersättningar inklusive driftskostnader för skadereglering uppgående till 566 229 (545 420) tkr samt förändringar i avsättning för oreglerade skador uppgående till 136 777 (459 687) tkr.

Utbetalda försäkringsersättningar inklusive driftskostnader för skadereglering följer skadeutvecklingen i bolaget. Förändringen i avsättning för oreglerade skador har främst påverkats av utvecklingen av diskonteringsräntan och det långsiktiga inflationsantagande som förmånerna värdesäkras med, samt en växande skadeportfölj.

Kapitalavkastning

Kapitalavkastning netto inklusive extern förvaltningskostnad, uppgick till -34 051 (-32 449) tkr för delårsperioden. Direktavkastningen beräknades till -0,3 (-0,3) procent och totalavkastningen till -0,3 (-0,2) procent. Orsaken till den något reducerade totalavkastningen förklaras av förändringar i realiserade marknadsvärdesförändringar.

Driftskostnader

Driftskostnader uppgår till 32 056 (45 707) tkr. Minskningen avser främst lägre kostnader

hänförliga till implementering av Solvens II, vilket medfört att en minskad allokering har skett till posten driftskostnader.

Periodens resultat

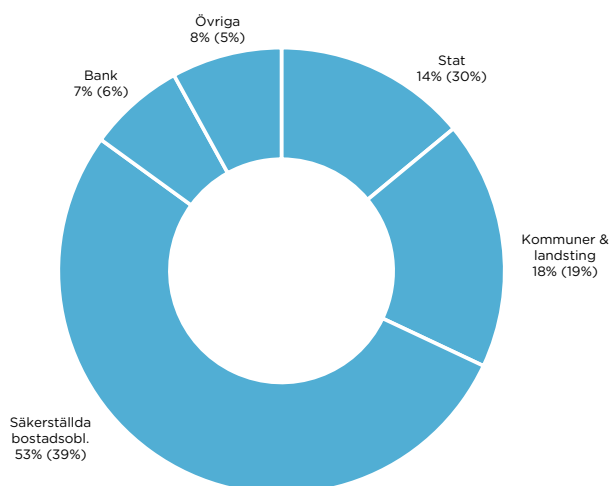
Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgår till 159 831 (-237 432) tkr. Det högre resultatet är främst hänförligt en lägre förändring i avsättning för oreglerade skador och en något högre premieintäkt jämfört mot föregående år.

VÄSENTLIGA POSTER I BALANSRÄKNINGEN

Placeringstillgångar

Löf förvaltar räntebärande placeringstillgångar som totalt uppgår till 11 258 732 (10 866 342) tkr. Portföljen är placerad i likvida värdepapper på den svenska räntemarknaden där samtliga tillgångar är denominerade i svenska kronor. Bolagets placeringspolicy bygger på ett lågt risktagande med höga etiska, miljömässiga och sociala krav på hur förvaltningen ska bedrivas.

Exponeringen av placeringstillgångarna är per 2017-08-31 fördelade enligt nedan och den genomsnittliga återstående löptiden uppgår till 1,6 (0,5) år:

Försäkringstekniska avsättningar

Löfs försäkringstekniska avsättningar uppgår totalt till 8 556 057 (8 178 873) tkr.

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelserna enligt ingångna försäkringsavtal. Ökningen beror på att premien för 2017 är högre

än premien för 2016, vilket medför en högre premiereserv men också att avsättning för oreglerade skador ökar och orsakerna till det beskrivs under avsnittet Försäkringsersättningar.

FINANSIELL STÄLLNING

Per 2017-06-30 uppgick Löfs SCR-kvot till 164 procent. För motsvarande period 2016 uppgick kvoten till 119 procent. Den främsta orsaken till förstärkningen mellan perioder ligger i det av Finansinspektionen godkända tilläggskapitalet som per 2016-12-31 stärkte Löfs kapitalbas med 47 procentenheter. Tilläggskapitalet baseras på metod för värdering av den rättighet Löf enligt försäkringsavtal har att inhämta tilläggspremier.

Konsolideringsgraden uppgår för rapportdatum till 216 (231) procent och där konsolideringskapitalet uppgår till 3 008 850 (2 924 391) tkr.

RISKER OCH RISKHANTERING

Försäkringsverksamhet innebär risktagande och ett väl fungerande system för riskhantering är av central betydelse för att en verksamhet ska kunna bedrivas tillfredsställande.

De risker Löf är exponerade mot liksom bolagets riskhantering redovisas mer ingående i årsredovisningen för 2016. Den övergripande riskprofilen bedöms som stabil med försäkringsrisk och marknadsrisk (primärt i form av ränterisk) som huvudsakliga drivare av solvenskapitalkrav. Inga väsentliga risker bedöms ha tillkommit under rapportperioden.

Kommande regelverksförändringar

Kommande regelverksförändringar kan komma att påverka företagens risker och riskhantering. Regelverksförändringar rörande redovisningsregler har kommenterats i årsredovisningen för 2016, se vidare not 1 Redovisningsprinciper. Löf bevakar löpande utvecklingen och analyserar eventuella konsekvenser av förändrade regelverk.

General Data Protection Regulation (GDPR) träder ikraft i maj 2018 och syftar till att stärka och skapa ett mer enhetligt dataskydd för personer inom EU. Löf bedriver ett strukturerat arbete för att anpassa verksamheten till det nya regelverket.

RESULTATRÄKNING I SAMMANDRAG

tkr	2017-01-01 2017-08-31	2016-01-01 2016-08-31	2016-01-01 2016-12-31
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGS- RÖRELSE			
Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring)	928 726	845 644	1 265 000
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	33 651	27 464	36 135
Övriga tekniska intäkter	218	187	833
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-703 006	-1 005 107	-1 473 743
Driftskostnader	-32 056	-45 707	-67 977
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	227 533	-177 519	-239 752
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	227 533	-177 519	-239 752
Kapitalavkastning	-67 702	-59 913	-87 708
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	159 831	-237 432	-327 460
Bokslutsdispositioner	-158 834	238 341	239 000
Resultat före skatt	997	909	-88 460
Skatt	-997	-909	18 334
Periodens resultat	0	0	-70 126
ÖVRIGT TOTALRESULTAT			
<i>Poster som senare kan komma att omföras till resultaträkningen</i>			
Omvärdering av finansiella tillgångar som kan säljas	4 697	-	-
Skatt hänförlig till omvärdering av finansiella tillgångar som kan säljas	-1 034	-	-
Totalresultat	3 663	0	-70 126
Hänförligt till Försäkringstagarna	3 663	0	-70 126

BALANSRÄKNING I SAMMANDRAG

tkr	2017-08-31	2016-08-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Placeringstillgångar	11 258 732	10 866 342	10 397 612
Fordringar	1 080	1 521	622
Andra tillgångar	177 036	119 522	316 965
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	151 177	126 975	127 435
SUMMA TILLGÅNGAR	11 588 025	11 114 360	10 842 634
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	1 355 973	1 422 436	1 352 310
Obeskattade reserver	1 652 877	1 494 701	1 494 042
Försäkringstekniska avsättningar (före angiven återförsäkring)	8 556 057	8 178 873	7 953 006
Skulder	12 193	8 219	29 093
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	10 925	10 131	14 183
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	11 588 025	11 114 360	10 842 634

FÖRÄNDRING I EGET KAPITAL

tkr	2017-08-31	2016-08-31	2016-12-31
Belopp vid periodens ingång	1 352 310	1 422 436	1 422 436
Periodens resultat	0	0	- 70 126
Övrigt totalresultat	3 663	-	-
Totalresultat	3 663	0	-70 126
Belopp vid periodens utgång	1 355 973	1 422 436	1 352 310

NYCKELTAL

tkr	2017 8 mån	2016 8 mån	2016 12 mån
RESULTAT AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSEN			
Skadeprocent	76	119	117
Driftskostnadsprocent	3	5	5
Totalkostnadsprocent	79	124	122
RESULTAT AV KAPITALFÖRVALTNINGEN			
Direktavkastning, procent ¹	-0,3	-0,3	-0,4
Totalavkastning, procent ²	-0,3	-0,2	-0,3
EKONOMISK STÄLLNING			
Placeringstillgångar inkl Likvida medel (verkligt värde)	11 411 672	10 992 337	10 695 781
Konsolideringskapital	3 008 850	2 924 391	2 853 537
Konsolideringsgrad, procent	216	231	226
SOLVENSRELATERADE UPPGIFTER³			
Kapitalbas, primärkapital	3 107 092	3 031 314	2 790 036
Kapitalbas, tilläggskapital	1 395 000	-	1 265 000
Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet	4 467 202	3 031 314	4 055 036
Minimikapitalkrav	750 495	729 020	689 310
Solvenskapitalkrav	2 720 219	2 542 362	2 685 296

1. Direktavkastning beräknas som nettot av kapitalavkastning intäkter och kapitalavkastning kostnader (exklusive kapitalförvaltningsavgifter) i relation till årets genomsnittliga marknadsvärde av placeringstillgångar och likvida medel.
2. Totalavkastning beräknas som nettot av kapitalavkastning intäkter och kapitalavkastning kostnader (exklusive kapitalförvaltningsavgifter) samt orealiserade värdetförändring i placeringstillgångar i relation till årets genomsnittliga marknadsvärde av placeringstillgångar och likvida medel.
3. Från och med januari 2016 ska solvensrelaterade uppgifter enligt Solvens II lämnas i delårsrapporten. Solvensrelaterade uppgifter som angivits avseende delären utgörs av beräknade siffror per 06-30. Löf bedömer att inga väsentliga förändringar skett under perioden juli-augusti som materiellt påverkar de solvensrelaterade uppgifterna.

KASSAFLÖDESANALYS I SAMMANDRAG

tkr	2017-08-31	2016-08-31	2016-12-31
Kassaflöde från försäkringsverksamheten	778 840	658 466	369 915
Kassaflöde från placeringsverksamheten	-916 884	-844 501	-383 707
Periodens kassaflöde	-138 044	-186 035	-13 792
Förändring i likvida medel			
Likvida medel vid periodens början	290 984	304 776	304 776
Likvida medel vid periodens slut	152 940	118 741	290 984
Periodens kassaflöde	-138 044	-186 035	-13 792

NOTER

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Delårsrapporten har upprättats enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag FFFS 2015:12 och dess ändringsföreskrifter. Finansinspektionens föreskrifter innebär att Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 samt internationella redovisningsstandarder, med vissa begränsningar, tillämpas. Samma redovisningsprinciper tillämpas som i årsredovisningen 2016 som finns att läsa på www.lof.se.

I juni 2017 har beslut tagits om förändrad inriktning för placering av räntebärande placeringstillgångar. Det innebär att räntebärande placeringstillgångar från denna tidpunkt klassificeras i kategorin "tillgångar som kan säljas" och värderats till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i övrigt totalresultat fram till realisationstidpunkten. Tidigare har räntebärande placeringstillgångarna redovisats som investeringar som "hålls till förfall" och värderats till upplupet anskaffningsvärde. Den förändrade klassificeringen innebär en engångseffekt i Övrigt totalresultat i perioden.

Placeringstillgångar utgörs väsentligen av noterade räntebärande instrument som hänförs till nivå 1 enligt definition i IFRS 13.

Förändrade redovisningsprinciper och kommande regelverksförändringar

Löf kommer att använda möjligheten att samordna tillämpningen av IFRS 9 med IFRS 17, vilket möjliggörs genom det tillägg till IFRS 4 som IASB har gett ut. Detta innebär att IFRS 9 inte kommer att tillämpas 1 januari 2018 som annars är den tidpunkt som gäller för tillämpning av standarden. IASB har i maj 2017 publicerat standarden IFRS 17 Insurance contracts som ska tillämpas från 1 januari 2021.

IFRS 17 är ännu ej antagen i EU. Standarden innebär stora förändringar i värdering och presentation av försäkringskontrakt. I vilken utsträckning standarden blir tillämplig på Löf är ännu inte klart. Löf följer utvecklingen och planerar att starta en förstudie för att analysera effekterna.

Nya och ändrade redovisningsstandarder som har trätt ikraft under delårsperioden bedöms inte ha någon påverkan på de finansiella rapporterna.

NOT 2 VÄSENTLIGA UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Bolagets väsentliga uppskattningar och bedömningar som angivits i årsredovisningen för 2016, har inte förändrats under rapportperioden.

NOT 3 UPPLYSNINGAR OM NÄRSTÅENDE

Bolagets upplysningar om närstående som angivits i årsredovisningen för 2016, har inte förändrats under rapportperioden.

NOT 4 VÄSENTLIGA HÄNDELSE EFTER BALANSDAGEN

Inga väsentliga händelser efter balansdagen har inträffat.

Denna delårsrapport har inte varit föremål för översiktlig granskning av bolagets revisor. Verkställande direktören har styrelsens uppdrag att lämna delårsrapporten.

Stockholm den 29 september 2017

Marie-Louise Zetterström
Verkställande direktör

